

Święto Narodowe Trzeciego Maja

Polska Konstytucja z 3 maja 1791 roku była pierwszą w Europie, a drugą na świecie (po amerykańskiej z 1787 roku) spisana ustawą zasadniczą, regulującą ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Konstytucja 3 maja została przyjęta przez Sejm Czteroletni. Zmieniła ustrój państwa na monarchię konstytucyjną oraz ograniczyła demokrację szlachecką, znosząc formalnie liberum veto. Konstytucja przestała jednak w praktyce obowiązywać już w lipcu 1792 roku

Dokument zmienił ustrój państwa na monarchię konstytucyjną. Regulował zasady funkcjonowania władz państwowych oraz prawa i obowiązki obywateli Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wprowadzał trójpodział władzy na: ustawodawczą (dwuizbowy parlament), wykonawczą (król) i sędziowską oraz znosił wolną elekcję i zasadę liberum veto. Ograniczył znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi. Gwarantował tolerancję religijną. Zgodnie z zapisami, chłopci zostali wzięci pod

ochronę państwa. Ustawa rządowa zapowiadała także reformę sądownictwa.

Próby przeprowadzenia reform zawartych w Konstytucji zostały zniweczone już w połowie 1792 roku przez konfederację targowicką związaną w porozumieniu z carycą Rosji Katarzyną II oraz wkroczenie wojsk rosyjskich do Rzeczypospolitej. Po utracie niepodległości w 1795 roku, przez 123 lata rozbiorów, konstytucja była symbolem dążeń narodu, dokumentem przypominającym o tradycjach niepodległościowych naszego państwa. Później odwoływali się do niej także twórcy konstytucji polskich w XX wieku.

– Jak każda konstytucja, była to ustawa zasadnicza, tworząca zręby ustroju. W przekonaniu jej twórców i naszym była ona potrzebna do sprawnego funkcjonowania państwa.

